

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА, ТЕМЕ И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
(Свака рубрика мора бити попуњена.)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовано комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду

Датум именовања комисије: 12.10.2012.

Састав комисије:

1.	Спевак др Зорослав	редовни професор	Педагогија
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет Нови Сад		председник
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2.	Бодрошки Спарисосу др Биљана	доцент	Општа педагогија са методологијом и историјом педагогије
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет Београд		члан
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3.	Будић др Споменка	ванредни професор	Педагогија
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет Нови Сад		члан
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4.	Гајић др Оливера	ванредни професор	Педагогија
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет Нови Сад		ментор
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5.			
	презиме и име	звање	ужа научна област
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
6.			
	презиме и име	звање	ужа научна област
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Биљана, Стева, Лунгулов
2. Датум рођења: 27.03.1983. Место и држава рођења: Кикинда, Република Србија

II.1 основне студије

година уписа: година завршетка: просечна оцена током студија:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет у Новом Саду

студијски програм: Педагогија

звање: Дипломирани педагог

II.2 мастер или магистарске студије

година уписа: година завршетка: просечна оцена током студија:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет у Новом Саду

студијски програм: Педагогија

звање: дипломирани педагог- мастер

научна област: Педагогија

наслов завршног рада: Утицај својстава наставника на мотивацију ученика у васпитно-образовном процесу

II.3 докторске студије

година уписа:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет у Новом Саду

студијски програм: Педагогија

број ЕСПБ до сада остварених: просечна оцена током студија:

II.4 приказ научних и стручних радова

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
1.	Гајић, О. – Будић, С. – Лунгулов, Б. (2011): Персоналне и социо-демографске карактеристике као корелати вредносних оријентација и интересовања студената у Војводини, <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , Београд, 43, 1 (2011), 139-159.	М 24
<p><i>кратак опис садржине:</i> Рад је категорисан као оригинални научни чланак. У њему су представљени резултати теоријско-емпиријског истраживања о доминантним вредностима младих, њиховом задовољству животом и плановима за будућност, који су сагледавани кроз призму утицаја индивидуалних и социо-демографских карактеристика испитаника. Резултати истраживања нуде педагошке импликације за васпитно-образовни рад са младима на развијању вредности повезаних са конструктивним активностима и подстицању проактивне оријентације у односу на властито окружење и егзистенцију, те смернице за увођење нових садржаја у постојеће курикулуме који су у складу са израженим вредностима и интересовањима младих.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ☒ ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
2.	Лунгулов, Б. (2011): Исходи учења у високом образовању као индикатори квалитета образовања, <i>Педагошка стварност</i> , година 57, бр. 7-8, Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине, стр. 610–623.	М 52
<p><i>кратак опис садржине:</i> У овоме прегледном раду указано је на значај подизања квалитета високог образовања, са посебним освртом на исходе учења и њихову функцију у остварењу циљева образовања. Разматра се проблематика адекватне формулације исхода учења и развоја компетенција студената потребних за снажање и рад у данашњем друштву. Ауторка констатује да је високо образовање област која је у последњој деценији највише изложена променама и реформама, јер се, сразмерно развоју науке и технике, очекује да и образовни систем понуди другачије садржаје и начине рада и тиме оспособи студенте који ће имати компетенције за живот и рад у тако променљивој средини. Може се слободно рећи да је сваки аспект високог школства донекле измењен, допуњен и реконструисан. У таквој ситуацији у образовању и друштву уопште, нормално је очекивати да и студенти добију другачија знања, развију другачије способности и вештине у односу на оне од пре неколико деценија. Тиме се отвара питање постављања и формулације исхода учења који би требало да представљају циљеве образовног процеса и промовишу и остварују вредности друштва знања. Закључује се да исходи учења, из тог разлога, представљају значајан аспект по коме се, између осталих показатеља и критеријума, може оценити квалитет образовања.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ☒ ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
3.	Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i> “, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146	М 44
<p><i>кратак опис садржине:</i> Ауторке у раду пажњу усмеравају на разматрање озбиљних изазова које доноси Болоњски процес у европском контексту, посебно кад је реч о конвергенцији различитости, дихотомијама нове образовне парадигме, (ин)компатибилности курикулума у образовним системима различитих земаља, интеркултуралног дијалога, компетенција, флексибилности, интердисциплинарности,</p>		

(не)консекутивности различитих нивоа/циклуса студија, мобилности и др. Као кључни елементи Болоњског процеса издвајају се квалитет и ефикасност образовања и мобилност студената, али и акредитација троцикличних студија без којих се не може говорити о савременом универзитету у европској зони високог образовања.				
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i>		☒ ДА	☐ НЕ	☐ ДЕЛИМИЧНО

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија		
4.	Lungulov, B. (2011): Significance of students' evaluation for improving the quality of teaching, Evaluation in Education in the Balkan Countries, 14th International Conference EVALUATION IN EDUCATION IN THE BALKAN COUNTRIES, Belgrade, 16 – 18 th June 2011, Serbia, Balkan Society for Pedagogy and Education, Institute for Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy University of Belgrade, Department for Pedagogy and Andragogy Faculty of Philosophy University of Belgrade, Adult Education Society, Serbian Association of Andragogists, p.p. 655-660	М 33		
<i>кратак опис садржине:</i>				
<p>У раду се указује на значај контроле квалитета високог образовања и посебно студентске евалуације као значајног аспекта поменутог процеса. Истиче се неопходност партиципације и активног ангажовања студената у сопственом образовном процесу и учењу. Као допуна теоријским разматрањима, у раду су приказани и резултати студентске евалуације наставног процеса. Узорак чине студенти четврте године Одсека за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду. Студенти су евалуирали студије са више различитих аспеката и у раду је приказана анализа добијених одговора, чији је циљ да укаже на проблеме у наставном раду виђене из угла студената, али и да прикаже могуће начине који се огледају у предлозима и идејама студената као могућност и начин превазилажења потешкоћа. Циљ рада је да се укаже на евентуалне потешкоће у наставном раду, али и да се да предлог унапређења и могућих решења неких од проблема са којима се сусрећемо у високошколској настави. У раду је примењена теоријска и квалитативна анализа добијених података, који указују на велики значај унапређења квалитета високошколске наставе.</p>				
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i>		☒ ДА	☐ НЕ	☐ ДЕЛИМИЧНО

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
5.	Гајић, О., Лунгулов, Б. (2012): Компетенције за учење током живота: нужни исходи високог образовања, у: Зборник радова/ XVIII скуп Тренд 2012, Интернационализација универзитета, ур. Владимир Катић, Међународни научни скуп одржан од 27.02 – 01.03.2012. на Копаонику, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад, стр. 234-237	М 33
<i>кратак опис садржине:</i>		
<p>У наредном периоду промена и реформи високог образовања, пред универзитете се постављају нови изазови. Као циљеви и исходи за европски простор високог образовања у следећој деценији постављају се начела друштва знања. Декларација под називом Болоњски процес 2020, донета на Конференцији европских министара високог образовања у Leuvenу и Louvain-la-Neuve, 28-29. априла 2009. године, истиче поред низа других циљева, као један од најважнијих и оспособљавање студената за доживотно учење и образовање. У ситуацији све бржег развоја науке и доласка до нових сазнања, не може се очекивати од појединца да једном усвојена знања користи током читавог живота. Информације у времену у коме живимо веома брзо застаревају и стручњаци постају они који могу да се снађу у експанзији знања и развију вештине и тиме одговоре захтевима друштва које се непрестано мења. Дакле, развијање компетенција за учење током читавог живота, представља један од кључних исхода високог образовања. У данашњем времену способности као што су радозналост, жеља за новим знањима и искуствима, константно усавршавање, напредовање и улагање у своје потенцијале, постају пресудне.</p>		

рад припада проблематици докторске дисертације:	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
---	-----------	----	-----------

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категиорија
6.	Гајић, О., Суботић, Љ., Лунгулов, Б. (2010): Анализа оптерећености студената у светлу примене ЕСПБ и исхода учења – конструктивистичка перспектива, У: Зборник радова Тренд 2010, Болоња 2010 – стање, дилеме и перспективе, Међународни научни скуп одржан од 01.–04.03.2010. на Копаонику, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад, стр. 205-209	М 33
<i>кратак опис садржине:</i> У раду се анализира потреба праћења оптерећености студената из угла примене ЕСПБ и исхода учења. На основу досадашњих искустава и резултата студентске евалуације, разматрају се потребе и могућности редизајнирања студијских програма и њихове реализације у циљу оптимизације наставног процеса и адекватног оптерећења студената (пред)наставним активностима и обавезама. У том процесу систем евалуације је веома важна карика и неодвојиви сегмент васпитно-образовне делатности. Без обзира на то да ли је оно формално или није, и да ли је добро, прецизно или адекватно – оно има једну суштинску одлику: у систему повратне информације евалуацијом контролишемо следећи корак.		
рад припада проблематици докторске дисертације: <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категиорија
7.	Суботић, Љ., Гајић, О., Лунгулов, Б. (2011): Квалитет високог образовања у друштву знања – могућности и перспективе, у: Зборник радова 17 „Технологија, култура, развој“ – Западни балкан на путу ка Европској унији, Међународни научни скуп „Технологија, култура и развој“, Тиват, 01. - 03. Септембра 2010., Београд: Удружење „Технологија и друштво“, Институт „Михајло Пупин“, Центар за истраживање науке и технологије, Економски факултет Суботица	М 33
<i>кратак опис садржине:</i> У раду се разматрају могућности и перспективе које се отварају у правцу повећавања квалитета високог образовања. Савремене тенденције развоја и унапређења образовања, највише су усмерене на повећање квалитета, што се у последње време посебно односи на високошколско образовање, баш из разлога што смо суочени са великим променама и реформама које мењају устаљене начине рада и деловања. Ауторке дају осврт на тренутно стање у данашњем систему високог образовања, исходе учења као значајне аспекте и императиве савременог образовања, као и развој компетенција студената за учење у друштву знања. Највише пажње биће посвећено осветљавању проблематике о исходима учења, нарочито како се постављају, колико одговарају циљевима и у којој мери се остварују, јер се сматра да је то суштина и циљ како оних који образују, тако и оних који се образују. Говори се, дакле, о развоју кључних компетенција студената, како би адекватно одговорили изазовима који им се постављају током, а нарочито након завршетка студија, јер у данашњем друштву компетенције и способности за доживотно учење, добијају примат у односу на усвајање готових информација.		
рад припада проблематици докторске дисертације: <u>ДА</u> НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категиорија
8.	Гајић, О., Андевски М., Лунгулов, Б. (2009): Подршка даровитим студентима – стварање друштвене елите и развојног ресурса, Међународни научни скуп „Даровити и друштвена елита“, Вршац/Arad, 10. јули 2009, Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача – Михаило Палов, Вршац,	М 33

	Universitatea „Aurel Vlaicu“ din Arad, Romania, str. 196 – 202	
<p><i>кратак опис садржине:</i></p> <p>Ауторке у раду разматрају однос друштва према даровитима у студентској популацији. Развој потенцијала даровитих студената – у пројекцијама социјалног развоја – захтева хуманистичко поимање и комплекснији приступ високошколској настави, уз уважавање њене социолошке и етичке димензије, те хармонизацију са европским образовним системима. Предмет критичке опсервације представља и реформа високошколског образовања у светлу Болоњске декларације, која омогућује оптимизацију васпитно-образовног процеса у смислу развоја интелектуалних и креативних потенцијала свих студената, а међу њима и даровитих појединаца. Поред обједињавања склопа дидактичко-методичких елемената у циљу повезивања непосредних компоненти активности студената, значајну улогу имају и интердисциплинарни приступи, континуирани дијалог између научноистраживачке и наставне делатности, мобилност студената и наставника, као и јасно дефинисање критеријума и стандарда квалитета, препознатљивих у европској зони образовања и науке.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ☒ ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО</p>		

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА

III.1 услови дефинисани за кандидата студијским програмом:

Укупно трајање докторских студија на студијском програму Педагогија је 3 године (6 семестара), за које време студент треба да сакупи 180 ЕСПБ бодова. Докторске студије Педагогије конципиране су путем програмске флексибилности, базиране на широкој понуди изборних предмета. Из листе понуђених предмета (14 предмета), докторанд, уз вођење од стране ментора, бира предмете који су у функцији израде докторске дисертације. Докторска дисертација је самостални рад докторанда и представља завршни део студијског програма докторских студија Педагогије (90 ЕСПБ).

У току прве две године студенти полажу 7 једносеместралних изборних предмета, од којих 6 носе по 10 ЕСПБ бодова, један 15 ЕСПБ бодова; израђују и објављују два научна рада у часопису са SSCI листе који носе по 10 ЕСПБ бодова и учествују на научном скупу са рефератом (10 ЕСПБ бодова); избор теме и преглед литературе, израда пројекта истраживања и истраживање на теми, као обавезни делови програма студија заједно носе 30 ЕСПБ. Трећа година докторских студија је посвећена изради и писању докторске дисертације (20+ 20 ЕСПБ бодова), писању и објављивању другог научног рада (10 ЕСПБ) а остатак бодова се добија самом одбраном докторске дисертације (10 ЕСПБ).

III.2 Да ли кандидат испуњава услове?

ДА

НЕ

Образложење:

Кандидаткиња Биљана Лунгулов положила је 13 предмета предвиђених планом и програмом докторских студија. Од изборних предмета, положила је следеће испите: Методичко моделовање образовних стратегија, Моделовање процеса сазнавања и наставе, Комениологија, Методологија научно-педагошког рада, Учење у музеју и педагошки музејски пројекти, Педагошка комунологија, Образовање и одрживи развој. Реализовала је обавезе и положила испите који су у вези са докторском дисертацијом - Избор теме и преглед литературе, Израда пројекта истраживања и Истраживање на теми. Укупно је положила 13 испита и сакупила 130 ЕСПБ.

Кандидаткиња је током докторских студија написала и објавила четири научна рада у часописима са листе Министарства за просвету и науку Републике Србије. Такође, објавила је шест радова у тематским зборницима од међународног и националног значаја. Учествовала је са рефератом на Међународној научној конференцији *“Евалуација у образовању у земљама”*, у организацији Балканског друштва за педагогију и образовање и Филозофског факултета у Београду, („14th International Conference EVALUATION IN EDUCATION IN THE BALKAN COUNTRIES, Belgrade, 16 – 18th June 2011, Serbia). Учествовала је на конференцијама од међународног значаја од којих наводимо неколико: XVIII скуп Тренд 2012 - Интернационализација универзитета и Тренд 2010, Болоња 2010 – стање, дилеме и перспективе, у организацији универзитета у Новом Саду, затим на научном скупу „Технологија, култура и развој“ у организацији Удружења „Технологија и друштво“, Института „Михајло Пупин“, Центра за истраживање науке и технологије, и Економског факултета у Суботици, такође на скуповима „Даровити и друштвена елита“, Вршац/Arad, 10. јули 2009. и ДАРОВИТОСТ И МОРАЛНОСТ 2011., у организацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача – Михаило Палов, Вршац и Universitatea „Aurel Vlaicu“ din Arad, Romania и другим значајним научним Конференцијама и скуповима од међународног и националног значаја.

Ауторка је једне монографије од националног значаја.

Кандидаткиња је активно учествовала у научно-истраживачким пројектима међународног нивоа, финансираним од стране Европске комисије у Бриселу: Developing Human Rights Education at the Heart of Higher Education (DHRHNE), 517319-TEMPUS-1-2011-1-UK-TEMPUS-JPCR, »Introduction and implementation of academic program in community youth work (CYW) through enhancing interregional cooperation in the countries of Western Balkans« 144584-TEMPUS-2008-RS-JPCR, »Development of Lifelong Learning Framework in Serbia« (DELFI). TEMPUS PROJECT 145010-TEMPUS-2008-RS-JPHES, »Master programme for Subject Teachers in Serbia« (MASTS) 511170-TEMPUS-1-2010-1-RS-TEMPUS-JPCR. Учествује на пројектима од националног значаја финансираним од стране Министарства просвете и науке Републике Србије: *“Квалитет образовног система Србије у европској перспективи” (КОСЦЕП) бр. 179010, „Дигиталне медијске*

технологије и друштвено образовне промене“, а посебно у оквиру подпројекта под називом Друштвени и образовни аспекти употребе дигиталних медијски технологија, билатерални пројекат (Србија –Хрватска) „Интеркултурални односи и образовање на мањинским језицима: Хрватска-Србија“, као и пројекту који је делом финансиран од стране Секретаријата за науку и технолошки развој АП Војводине: „Инклузивно образовање: Од педагошке теорије до праксе“ (бр.114-451-2050/2011).

Реализаторка и координаторка је акредитованог програма за стручно усавршавање „Компетенције наставника за примену нове парадигме учења“ који је реализовала у основним и средњим школама широм Србије.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

IV.1 ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

Др Оливера Гајић бирана је за ужу научну област Педагогија (предмет Методичке основе васпитно-образовног рада). На основним студијама Одсека за педагогију реализује предметне садржаје методике васпитно-образовног рада са студентима III и IV године, а у оквиру мастер студија на истом одсеку предаје методичку групу предмета. Координатор је докторских студија Методике наставе на Филозофском факултету у Новом Саду. У свом научном раду бави се проучавањем проблема интелектуалног васпитања, васпитања уметношћу, методиком васпитно-образовног рада, квалитетом образовања, развојем стваралаштва и даровитости.

Др О. Гајић је аутор и коаутор осам монографских публикација и преко деведесет научних и стручних публикација. Учествовала је на већем броју научно-стручних скупова међународног и националног значаја. Приредила је једну монографску публикацију и уредила седам тематских зборника. Написала је три монографије и десетине радова из области методике наставног рада, оснаживања наставничких компетенција, васпитања уметношћу, подстицања даровитости и стваралаштва, квалитета образовног система, презентованих у земљи и иностранству, што значи да познаје проблематику на коју се односи предложена тема дисертације.

Ангажована је као руководиоца и/или истраживач на више научно-истраживачких пројеката, од којих су четири међународног нивоа: Координатор пројекта **-TEMPUS JOINT PROJECT „INTRODUCTION AND IMPLEMENTATION OF ACADEMIC PROGRAM OF COMMUNITY YOUTH WORK (CYW) THROUGH ENHANCING INTER-REGIONAL COOPERATION IN THE COUNTRIES OF WESTERN BALKANS** (2008-2011), члан тима Темпус пројекта **„Master programme for Subject Teachers Teachers in Serbia“ MASTS 511170-TEMPUS-1-2010-1-RS-TEMPUS-JPCR**; контакт особа за Темпус пројекат **Developing Human Rights Education at the Heart of Higher Education (DHRHNE)** Project number - 517319-TEMPUS-1-2011-1-UK-TEMPUS-JPCR, (2011-2014), руководиоца пројекта билатералне сарадње са Хрватском **„Интеркултурални односи и образовање на мањинским језицима: Хрватска-Србија“** (2011-2012). Члан тима пројекта **„Дигиталне медијске технологије и образовно-друштвене промене“** 47020, финансираног од стране Министарства за просвету и науку РС (2011-2014); руководиоца пројекта **„Квалитет образовног система Србије у европској перспективи (КОССЕП)“**, 179010, финансираног од стране Министарства за просвету и науку РС (2011-2014).

Члан је Форума педагога СЦГ, Педагошког друштва Србије и Савеза педагошких друштава Војводине. До сада су под њеним менторством, на последипломском студију, одбрањена четири специјалистичка рада, дванаест мастер радова, једна магистарска теза и четири докторске дисертације. У више комисија била је члан за одбрану мастерских радова, магистарских теза и докторских дисертација.

Радови из уже научне области којој припада предлог докторске дисертације:

P. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
1.	Gajić, O. & Milutinović, J. (2010): Intercultural Dialogue in Education. Critical Reflection in the Museum Context/Interkulturalni dijalog u obrazovanju – kritička refleksija u muzejskom kontekstu, <i>Odgojne znanosti/Educational Sciences</i> , Zagreb, No 1 (19), vol. 12 (2010), p.p. 151 -165. Prethodno priopćenje/preview announcement (Časopis je referiran i u Social Sciences Citation Index – SSCI http://science.thomsonreuters.com) ISSN 1846-1204 UDK 371(05) Web stranica časopisa: http://hrcak.srce.hr/odgojne-znanosti?lang=en	M23
2.	Gajić, O. & Milutinović, J. (2011): Museums as Learning Centers: Pluralism of Theoretical-Methodical Paradigm, <i>The New Educational Review</i> , (The International scientific journal is indexed in Thomson Reuters Master Journal List: http://science.thomsonreuters.com – find by ISSN 1732-6729) Poland, vol. 25, No.3, pp. 290-300.	M23
3.	Budić, S. – Gajić, O. –Andevski, M. (2011): Analiza didaktičnoga koncepta spoznavnoga procesa in učenja pri pouku = Analysis of the didactic conception of the knowledge acquisition and learning process in teaching, (izvirni znanstveni članek), <i>Didactica Slovenica - Pedagoška obzorja (Journal is indexed and abstracted in Social Sciences Citation Index, Social Scisearch, Journal Citation Reports (Thomson Reuters services http://science.thomsonreuters.com))</i> , pp. 41-60. ISSN 0353-1392 UDK 37.026:001	M23
4.	Gajić, O. (2000): Neke pedagoško-didaktičke pretpostavke autonomije studenata (Jedno viđenje kvaliteta visokoškolske nastave), <i>Pedagogija</i> , Beograd, 3-4, 445-449. YU ISSN 0031-3807	M24
5.	Gajić, O. – Budić, S. – Lungulov, B. (2011): Personalne i socio-demografske karakteristike kao korelati vrednosnih orijentacija i interesovanja studenata u Vojvodini, <i>Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja</i> , Beograd, 43, 1 (2011), 139-159. UDK 316.752-057/497.113) „2007/2008“ ISBN 0579-6431 COBISS.SR-ID 184766476	M24
7.	Gajić, O. (2007): <i>Prilozi metodici vaspitno-obrazovnog rada. Diskurs o strategijama obrazovanja i socijalno-pedagoškim temama</i> , Novi Sad: Filozofski fakultet, str. 148 ISBN 978-86-80271-67-5	M42
8.	Gajić, O. (2007): Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i> . Papers presented on the 6th International Conference of PhD Students, University of Miskolc, Hungary 12-18 August 2007, Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. ISBN 978-963-661-783-7ö ISBN 978-963-661-777-6	M33
9.	Gajić, O. (2009): Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/Promoting teacher education from intake system to teaching practise, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, posebna izdanja, Naučni skupovi, knj.8/1, Tom I, str. 69-76. ISBN 978-86-7604-077-3 UDK 371.3 COBISS.SR_ID 176371468	M33
10.	Subotić, Lj. – Gajić, O. – Lungulov (2010): Kvalitet visokog obrazovanja u društvu znanja: mogućnosti i perspektive, Tematski zbornik radova sa XVII međunarodnog naučnog skupa <i>TEHNOLOGIJA, KULTURA I RAZVOJ</i> . Zapadni Balkan na putu ka Evropskoj uniji. Visoko i doživotno obrazovanje: stanje, posledice i moguće strategije razvoja(urednik Vlastimir Matejić), Tivat, 31.08-03.09.2010, Beograd: Udruženje „Tehnologija i društvo“, Institut „Mihajlo Pupin“, Centar za istraživanje razvoja nauke i tehnologije, Subotica: Ekonomski fakultet, 2011. str. 142-150. ISBN 978-86-904137-9-9	M33

11.	Gajić, O. – Lungulov, B. (2012): Kompetencije za učenje tokom života: nužni ishodi visokog obrazovanja, Zbornik radova sa XVIII skupa TRENDOVI RAZVOJA , TREND 2012: Internacionalizacija univerziteta (ured. V. Katić), 27.02.-01.03. 2012., Novi Sad: Fakultet tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu, pp.234-237. ISBN 978-86-7892-388-3 COBISS.SR-ID 269448711 www.trend.uns.ac.rs	M33
-----	---	-----

IV.1 услови дефинисани за ментора у области којој припада докторска дисертација:

Услови дефинисани за ментора су 5 радова из уже научне области којој припада тема предложене докторске дисертације.

IV.2 Да ли ментор испуњава услове?

 ДА
 НЕ

Образложење:

Предложени ментор за израду докторске дисертације, др Оливера Гајић, ванредни професор Одсека за педагогију, Универзитета у Новом Саду, ауторка је више од деведесет публикација, објављених у иностраним и домаћим часописима, односно саопштења на иностраним и домаћим конференцијама као и осам монографија (четири у коауторству). Има десетак радова из области којој припада докторска дисертација, објављених у часописима на ССЦИ листи, односно у међународно признатим часописима и зборницима. Као професор изводи наставу на основним академским студијама: Теорије и методике наставе, Методички системи и апликације, Педагогија уметности, Рад педагога у другим институцијама. На дипломским академским студијама-мастер предаје предмете Методика социјално-педагошког рада, Стратегије ефикасног образовања, Увод у омладински рад у заједници, а на докторским студијама Педагогије и Методика наставе реализује предмете Методичко моделовање образовних стратегија и Одабрана поглавља методике васпитно-образовног рада. Руководилац је научно-истраживачког пројекта под насловом “Квалитет образовног система Србије у европској перспективи“ (2011-2014).

До сада је менторисала више докторских дисертација, магистарских, мастер и специјалистичких радова на последипломским студијама које су успешно одбрањене.

Све наведено упућује на констатацију да је предложени ментор, др Оливера Гајић, подобна за менторисање пријављене докторске дисертације кандидаткиње Биљане Лунгулов.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

V.1 формулација назива тезе (наслова)

АНАЛИЗА ИСХОДА УЧЕЊА КАО ИНДИКАТОРА КВАЛИТЕТА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Наслов тезе је подобан?

 ДА
 НЕ
 ДЕЛИМИЧНО

V.2 предмета (проблема) истраживања

Високо образовање се све више схвата као главни покретач како друштвеног, тако и економског развоја, стабилности и просперитета сваке државе, нарочито у данашњем, знањем вођеном друштву. Императив националних образовних система стога постаје обезбеђење што

квалитетнијег високог образовања, како би се развио стручан и конкуретан кадар, потребан послодавцима и привреди. Стога не чуде настојања свих универзитета да поставе квалитет образовања као кључну тачку на чијем остварењу највише треба радити и све потенцијале усмерити ка њеном достизању.

Једно од најважнијих питања у планирању будућности високог образовања јесте: *Које су то адекватне вештине и компетенције за студенте које ће им бити неопходне за рад у наредним деценијама? Коју комбинацију знања и вештина треба развијати и предвидети као потребне исходе учења високог образовања а да могу продуктивно да доприносе будућности?* Можемо рећи да живимо у периоду развоја друштва када се, више него икада раније, улаже у високо образовање. Међутим, још увек не постоје поуздане информације и детаљне студије, нити истраживања и доступни подаци о измереним резултатима и оствареним исходима учења, тако да се то сматра једним од најважнијих питања у процени и обезбеђењу квалитета образовања, као и његове адекватности и одговора актуелним променама.

Важно је нагласити да се као исходи учења најчешће наводе знања и способности у вези са одређеном дисциплином и научним пољем. Такви исходи се односе на конкретна знања, вештине и способности који су значајни за појединачне научне дисциплине. Међутим, као веома важни исходи учења наводе се и способности које можемо означити генеричким или општим, односно оним које би требало да развије сваки студент без обзира на поље којим се бави, науку коју проучава и професију за коју се оспособљава. У оквиру општих способности, посебно се издваја неколико група, чије ће могућности развоја под утицајем различитих аспеката високог образовања кандидаткиња у овом истраживању испитивати:

- * Лична својства и способности
- * Мисаоне способности
- * Писменост и комуникацијске вештине
- * Способност употребе информационо-комуникационе технологије
- * Креативност
- * Социјалне компетенције и способност за тимски рад
- * Интеркултурално разумевање, демократија и морално понашање.

Свака од наведених категорија општих особина је даље конкретизована на појединачне способности које је јасније дефинишу и ближе одређују.

Стога се као предмет овога истраживања наводи **утврђивање могућности развоја општих способности студената као важних исхода учења, посредством различитих аспеката високошколске наставе, са циљем обезбеђења квалитета образовног процеса.**

Као проблем овога истраживања посебно се издваја питање: **Да ли и у којој мери високо образовање и квалитет наставног процеса утичу на развој општих способности студената као важног аспекта исхода учења високог образовања и тиме индикатора његовог квалитета?**

Предмет истраживања је подобан?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.3 познавања проблематике на основу изабране литературе са списком литературе

У актуелној стручној и научној литератури о универзитетској педагогији, као и Болоњској декларацији и другим званичним документима, дефинисани су циљеви које би универзитети требало да остваре како би се што пре успоставила Европска зона високог образовања и унапредио квалитет. На основу анализе стручне литературе (Kennedy, 2007; Комненовић, 2005; Гајић, 2006, 2009; Кулић, 2008; Handal, 2003; Harvey, Askling, 2003) и различитих интерпретација циљева дефинисаних у многим званичним документима донетим од стране европских министара просвете и других организација (*Bologna declaration - Joint declaration of the European Ministers of Education convened in Bologna on the 19th of June 1999; Prague communiqué, 2001; Berlin communiqué, 2003; the Bergen communiqué, 2005; London communiqué, 2007; Leuven & Louvain-la-Neuve communiqué, 2009; Bologna Ministerial Anniversary Conference 2010 in Budapest and Vienna, Budapest-Vienna*

Declaration, 2010), којима се регулише реформа и промене образовног система, синтетизовани су најзначајни циљеви реформи високог образовања који се у тим документима дефинишу:

1. Увођење троцикличног система студија (бечелор студије у трајању од 3 или 4 године, мастер студије у трајању од 1 или 2 године и докторске студије у трајању од 3 године);
2. Увођење система европски преносивих бодова ЕСПБ (сваки предмет има одређени број бодова, на основу чега је олакшано признавање и изједначавање положених предмета, а тиме и мобилност студената у друге земље Европе и на друге универзитете);
3. Увођење додатка дипломи који садржи све потребне информације о остварености и структури наставног програма, као и сва додатна ангажовања студената током студија;
4. Повећана ефикасност студирања (подела обимних предмета на једносеместралне, пројектовање и димензионарање садржаја и предмета према потребном времену за савладавање обавеза и оптерећењу студената);
5. Повећана мобилност студената, наставног и административног особља;
6. Увођење континуиране контроле квалитета која подразумева интерну и екстерну евалуацију високошколских установа и акредитацију, као и учествовање студената у евалуацији;
7. Осавремењивање наставних програма и планова и њихово усклађивање са потребама друштва;
8. Другачија организација наставе, где раније доминантна предавања све више замењују менторски облици рада, семинарски и истраживачки радови студената;
9. Употреба савремених наставних средстава и технологије у настави;
10. Веће ниво партиципације студената у сопственом образовању, учешће студената у евалуацији рада факултета и наставног особља;
11. Осавремењивање литературе, садржаја, опреме и простора;
12. Формулисање исхода учења и развијање компетенција студената у складу са потребама савременог друштва;
13. Стварање услова за развој могућности доживотног образовања и учења током читавог живота;
14. Отвореност и доступност високошколских установа за све, демократичност и једнако право на студирање за све који то желе.

Компетенције подразумевају динамичку комбинацију когнитивних и метакогнитивних вештина, знања и разумевања, међуљудских и практичних вештина, те етичких вредности (Гунинг појмовник, 2008, према Влаховић-Штетић, 2009). Према томе одређењу, компетенције које се развијају током студија могу бити:

- генеричке или опште (преносиве у различита подручја деловања)
- подручно специфичне (својствене одређеној дисциплини или струци).

Поменуте компетенције представљају конкретизацију исхода учења, који се у литератури дефинишу као „очекивани или постигнути резултати програма или остваривање циљева установа, као што показује широк распон индикатора (попут знања студената, когнитивних способности и ставова). Исходи су резултати програма поучавања, планирани у оквирима развоја студента/особе која учи у свим подручјима. Свака тврдња о исходу требала би описати један од учинка наставног програма, а не здружити неколико њих у једну тврдњу“ (према Vlasceanu, Grunberg, Parlea, 2004).

На основу прегледа актуелних ставова у стручној литератури, закључује се да је испитивање и процена остварености исхода учења и развијених компетенција студената посебно важна у погледу квалитета и остварености циљева високог образовања. Важно је нагласити да је у процесу дефинисања исхода учења на нивоу студијских програма неопходно почети од краја, тј. анализирати које компетенције студент треба да стекне уколико жели да настави са даљим образовањем, а које уколико жели да се запосли, и које су то компетенције које тржиште рада очекује од стручњака различитог нивоа у датој области. То значи да исходи учења на нивоу

студијског програма морају бити истовремено релевантни за тржиште рада и даље образовање и оствариви у оквиру датих временских и материјалних ограничења (Вукасовић, 2006). Очекује се да универзитети понуде другачија образовна решења и политику у којој се мора поћи од измене курикулума и од претпоставке да је студент у центру учења, које тиме подстиче саморегулисано и интерактивно учење. Тиме се отвара могућност конструисања циљева поучавања који могу бити мерљиви исходи учења, односно компетенције којима ће студенти овладати. Такав приступ подразумева и обликовање курикулума утемељенога на компетенцијама као нове парадигме у високом образовању, којом се настоји постићи конструктивно повезивање исхода учења са садржајима академских дисциплина те са приступима учењу и поучавању и студентским оптерећењем (Визек Видовић, 2009).

Списак изабране литературе обухвата респектабилан број релевантних јединица које се односе на предложену тему докторске дисертације:

1. Allan J., (1996): Learning outcomes in higher education, *Studies in Higher Education*, 21(1) pp 93-108.
2. Altbach, P., (2007): Globalizacija i sveučilište: stanje u svetu nejednakosti, *Časopis za visoko obrazovanje, godina 1, br. 1*, 27-41
3. Антић, С. (2010): *Кооперативно учење: модели, потенцијали, ограничења*, Београд: Институт за психологију Филозофског факултета
4. Антић, С., Ивић, И., Пешикан, А. (2008): *Студент у средишту наставе: активно учење на Пољопривредном факултету*, Београд: Пољопривредни факултет: Образовни форум.
5. Баковљев, М. (1998): Активна настава: (савети наставнику), *Педагогија*, бр. 3, стр. 11-29.
6. Банђур, В., Поткоњак, Н., (1999): *Методологија педагогије*, Београд: Савез педагошких друштава Југославије
7. Белошицки, А. Владимирович, Б., Фјодоровна И. (2007): *Pedagogical Conditions for Students' Personal and Profesional Development at Higher Education Institutions*, Зборник Института за педагошка истраживања, бр. 2, стр. 259-270.
8. Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., with Rumble M. (2010): *Draft White Paper 1, Defining 21st century skills*, Retrieved March 20, 2012 from: <http://atc21s.org/wp-content/uploads/2011/11/1-Defining-21st-Century-Skills.pdf>
9. Bloom L., and Epshteyn L (2007): *Improving Higher Education With the Help of Learning Outcomes Management*, Boston: Eduventures
10. Богнар, Ј. (2002): *Одгојно-образовне стратегије*, Загреб: Школска књига
11. Болоњска декларација (1999): Заједничко саопштење европских министара образовања са састанка у Болоњи 19. јуна 1999. <http://www.mpn.gov.rs/userfiles/dokumenti/visoko/Bolonjska.PDF>
12. Bowman. K. (2010): *Background paper for the AQF Council on generic skills*: <http://www.aqf.edu.au/Portals/0/Documents/Generic%20skills%20background%20paper%20FINAL.pdf>
13. Бранковић, Д. и сар. (2005): *Иновације у универзитетској настави: (поучавање - учење - самоучење)*, Бања Лука : Филозофски факултет
14. Brookfield, S. D., Preskill, S. (1999): *Discussion as a way of teaching: tools and techniques for university teachers*, Buckingham: The Society for Research into Higher Education: Open University Press.

15. Будић, С. и сар. (2008): *Дидактичко-методички аспекти студентске праксе у партнерским релацијама факултета и школа*, Нови Сад: Филозофски факултет
16. Buljubašić-Kuzmanović, V. (2007): Studentska prosudba učinkovitosti integrativnog učenja, *Odgojne znanosti*, Vol. 9, br. 2, 147-160
17. Вилотијевић, Н. (2007): *Интерактивна-сарадничка настава*, Београд: Школска књига
18. Влаховић-Штетић, В. (2009а): *Исходи учења: према курикулуму усмјереноме на компетенције у високоме образовању*, У: Исходи учења на свеучилишту у Загребу, ур. проф. др. сц. Милан Месић, проф. др. сц. Љиљана Пинтер, Загреб: Свеучилиште у Загребу
19. Влаховић-Штетић, В. (2009б): Исходи учења и конструктивно поравнање, У: *Планирање курикулума усмјеренога на компетенције у образовању учитеља и наставника*, ур. Власта Визек Видовић, Загреб: Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу
20. Vlasceanu, V., Grunberg, L., Parlea, D. (2004): *Osiguranje kvalitete i akreditacija – Rječnik pojмова i definicija*, Zagreb: Educa.
21. Гајић, О., Лунгулов, Б. (2012): Компетенције за учење током живота: нужни исходи високог образовања, у: Зборник радова/ XVIII скуп Тренд 2012, Интернационализација универзитета, ур. Владимир Катић, Међународни научни скуп одржан од 27.02 – 01.03.2012. на Копаонику, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад, стр. 234-237
22. Гајић, О. – Будић, С. – Лунгулов, Б. (2011): Персоналне и социо-демографске карактеристике као корелати вредносних оријентација и интересовања студената у Војводини, *Зборник Института за педагошка истраживања*, Београд, 43, 1 (2011), 139-159
23. Гајић, О. (2009): Self-regulated learning of students from the point of view of epistemological paradigm – inclusiveness or exclusiveness?, in: *European dimensions of changes in the educational system in Serbia from the „Society of knowledge“ to the „Society of education“ – European framework of educational compatibility standards*, Novi Sad: Faculty of Philosophy, Vol. 4, 2008. p.p. 315-332.
24. Гајић, О., Будић, С. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: *European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development“*, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146
25. Гајић, О. (2007): Ефикасност високошколске наставе и метакогнитивне стратегије учења студената, *Европске димензије промена образовног система у Србији*, књига 3, Нови Сад: Филозофски факултет, стр. 189-207
26. Гајић, О. (2007б): *Прилози методици васпитно-образовног рада, Дискурс о стратегијама образовања и социјално-педагошким темама*, Нови Сад: Филозофски факултет
27. Гајић, О. (2006): Quality standards of higher education instruction in light of Bologna process, in: *European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia, Vol. 1*, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 317-330
28. Гајић, О. (2004): *Проблемска настава књижевности у теорији и пракси*, Нови Сад: Филозофски факултет
29. Герасимовић, М., Мишкељин, Ј. (2009): Како студенти процењују значај општих компетенција у високом образовању, *Настава и васпитање*, бр. 1, Београд: Институт за педагошка истраживања
30. Goe L., (2007): *The link between Teacher Quality and Student Outcomes: A Research Syntesis*,

Washington: National Comprehensive Center for Teacher Quality

31. Гојков, Г. (1995): *Когнитивни стил у дидактици*, Вршац: Виша школа за образовање васпитача
32. Gourly, B., (2007): Bolonjski proces u globalnom kontekstu: izazovi i mogućnosti sa kojima će se u budućnosti suočiti evropski prostor visokog obrazovanja, *Časopis za visoko obrazovanje, godina 1, br. 1*, 3-9
33. Guide to learning outcomes (2006): UCE Birmingham, Staff and Students development department, www.ssdd.uce.ac.uk/outcomes
34. Davies, A., Fidler, D., Gorbis, M. (2011): *Future work skills 2020*, Institute for the Future for University of Phoenix Research Institute, <http://www.iftf.org/futureworkskills2020>
35. Dean, Ann C. (2003): *Teaching Literature: a companion*, Houndmills: Palgrave
36. Directorate for Education, Institutional Management in Higher Education Governing Board, (2012): *AHELO Feasibility Study Interim Report*, <http://search.oecd.org/officialdocuments/displaydocumentpdf/?cote=edu/imhe/ahelo/gne%282012%295&doclanguage=en>
37. *Evropski univerzitet 2010?* (2001), priredili S. Turajlić, S. Balić, Z. Milutinović, http://www.mpn.gov.rs/userfiles/dokumenti/visoko/Evropski_univerzitet_2010.pdf
38. Elaine Keane & Iain Mac Labhrainn (2005): *Obtaining Student Feedback on Teaching & Course Quality*, Centre for Excellence in Learning & Teaching Briefing Paper, 2
39. *Employability skills – an employers perspective*, (2002), Australian Chamber of Commerce and Industry: <http://www.auckland.ac.nz/webdav/site/central/shared/for/current-students/career-planning/university-careers-service/career-planning-and-researching/steps-to-take-planning-your-career/documents/employability%20survey.pdf>
40. European Commission (2006). Implementacija „Образovanje i obuka 2010“. *Ključne kompetencije za dugoročno učenje*: <http://www.pedagog.org.yu/evropska%20unija.php>
41. Engen, John Van (2000): *Learning Institutionalized: teaching in the medieval university*, Notre Dame: University of Notre Dame Press
42. Erjavec, Z. (2008): Ishodi učenja predmeta, U: *Ishodi učenja u visokom školstvu*, ur: prof. dr. sc Blaženka Divjak, Varaždin: TIVA Tiskara, Fakultet organizacije i informatike
43. Zepke N., & Leach L. (2010): Beyond hard outcomes: ‘soft’ outcomes and engagement as student success, *Teaching in Higher Education*, 15:6, 661-673 <http://dx.doi.org/10.1080/13562517.2010.522084>
44. Ивић, И., и сар. (1997): *Активно учење: приручник за примену активних метода наставе/учења*, Београд : Институт за психологију
45. Ивић, И., Пешикан, А., Антић, С. (2001): *Активно учење 2: приручник за примену метода активног учења – наставе*, Београд: Институт за психологију
46. Ivić, I., Pešikan, A., Antić, S. (2002): *Active Learning: manual for implementation of active learning - teaching methods*, Belgrade: Institute of psychology
47. Jensen, E. (2003): *Супер настава: наставне стратегије за квалитетну школу и успјешно учење*, Загреб: Educa
48. Лукић, С., Вујковић, Т. (1998): *Учење учења – Едукативна радионица за наставнике*, Нови

Сад: СПДВ

49. Јукић, С. (2001): *Настава у којој ученик мисли*, Вршац: Виша школа за образовање васпитача
50. Јукић, С. (2005): *Дидактичко- методички фрагменти*, уредила Гајић, О., Вршац: Виша школа за образовање васпитача
51. Карајовић, Е. ур. (2003): *Практично образовање студената на правним клиникама*, Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке
52. Kennedy, R. (2009): The power of in-class debates, *Active learning in higher education*, 10, 225
53. Kennedy, C. (2007): *Pisanje i upotreba ishoda učenja*, Beograd: Savet Evrope, Kancelarija u Beogradu
54. Ковачевић, Ј. (2006): *Модели кооперативног учења*, Београдска дефектолошка школа, бр. 3, стр. 235-249.
55. Kols, M., Vajt, Č., Braun, P. (2004): *Naučite da učite*, Beograd: Kreativni centar
56. Komnenović, B. (2005): *Evropski prostor nauke, istraživanja i visokog obrazovanja*, Beograd: Alternativna akademska obrazovna mreža.
57. Копас-Вукашиновић, Е., Анђелковић, С. (2006): Квалитет рада универзитетских професора, *Педагогија*, бр. 3, стр. 349-357
58. Крнета, Д. (2006): *Интерактивно учење и настава*, Бања Лука: Факултет за политичке и друштвене науке
59. Komunike iz Leuvena/Louvian-la-Neuvea (2009): <http://www.heg.gov.ba/Dokumenti/Bolonja/?id=38>
60. Kovač, V., (2008). Povećanje pristupa visokom obrazovanju, <http://www.iro.hr/hr/javne-politike-visokog-obrazovanja/kolumna/povecanje-pristupa-visokom-obrazovanju/>
61. Kohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007): *Metode istraživanja u obrazovanju*, Zagreb: Nakalada slap
62. Kulić, R. (2008): Globalizacija i bolonjski proces, *Pedagogija*, br. 4, str. 527 – 539.
63. Leedham, M. (2009): From traditional essay to ‘Ready Steady Cook’ presentation: Reasons for innovative changes in assignments, *Active learning in higher education*, 10, 191
64. Lee Harvey, Berit Askling (2003): Quality in higher education, *The institutional basis of higher education, Researsh Experiances and Perspectives*, pp. 69-83, <http://www.springerlink.com/content/h32441/>
65. Lisabonska deklaracija (1997). http://www.efst.hr/dokumenti/cczo/Lisabonska_deklaracija.pdf
66. Лунгулов, Б. (2011): Исходи учења у високом образовању као индикатори квалитета образовања, *Педагошка стварност*, година 57, бр. 7-8, Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине, стр. 610–623
67. Lungulov, B. (2011): Significance of students’ evaluation for improving the quality of teaching, rad prezentovan na 14. Internacionalnoj BASOPED konferenciji ‘Evaluation in Education in the Balkan Countries’, 16-18. juna 2011.
68. Лунгулов, Б. (2010): Мотивација ученика у настави – претпоставка успеха у учењу, *Педагошка стварност*, год. LVI, бр. 3-4, Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.

Стр. 294 – 305

69. Maher A., (2004): Learning Outcomes in Higher Education: Implications for Curriculum Design and Student Learning, *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, Vol. 3, No. 2., 46-54
70. Meyer, H. (2002): *Дидактика разредне кваке: расправе о дидактици, методици и развоју школе*, Загреб: Educa
71. Милић, С. (2004): *Кооперативно учење: теорија и пракса*, Подгорица: Завод за уџбенике и наставна средства
72. Мирков, С., *Како циљеви и стратегије учења утичу на академски успех студената*, Зборник института за педагошка истраживања, Број 2, 217-231, Београд: Институт за педагошка истраживања, 2010.
73. National Strategy for Higher Education to 2030 - Report of the Strategy Group (2011): Published by the Department of Education and Skills, http://www.heai.ie/files/files/DES_Higher_Ed_Main_Report.pdf
74. Nusche, D. (2008), "Assessment of Learning Outcomes in Higher Education: a comparative review of selected practices", *OECD Education Working Papers*, No. 15, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/244257272573>
75. Onwuegbuzie, A., Collins, K., Jiao, Q., (2009): Performance of cooperative learning groups in a postgraduate education research methodology course: The role of social interdependence, *Active learning in higher education*, 10, 265
76. Петровић, Б. (1996): Демонстрација наставних активности у обуци будућих наставника страног језика, часопис *Педагошка стварност*, бр. 3-4, стр. 166-170
77. Пешикан, А., Ивић, И. (2000): Интерактивна настава - активно учење као вид осавремењавања наставе, *Настава и васпитање*, бр. 1-2, стр. 160-172.
78. Пешикан, А. (2005): Профилисање будућих дипломираних стручњака, *Психологија*, бр. 3, стр. 239-253
79. *Planiranje kurikuluma usmjerenoga na kompetencije u obrazovanju učitelja i nastavnika*, (2009): ur: Vlasta Vizek Vidović, Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
80. Плетенац, В. (2004): *Пут према успјешном учењу или Како треба учити*, Јастребарско: Наклада Слап
81. Радић, Г. (2008): *Болоњски процес – студије рачунарства*, Београд: Задужбина Андерејевић
82. Ristić, G. (2007): Procedure za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova, XIII Trendovi razvoja: „Akreditacija bolonjskih studija“, Кораоник, 05. - 08. 2007
83. Ruders, P. (2003): *Interaktivna nastava : dinamika efikasnog učenja i nastave*, Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta
84. Scott, P. (2007): Slika Bolonjskog procesa izvan Evrope: Evropski prostor visokog obrazovanja u globalnom kontekstu, *Časopis za visoko obrazovanje, godina 1, br. 1*, 43-54
85. ENQA report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (2009): <http://www.enqa.eu/pubs.lasso>
86. Subotić, Lj., Gajić, O., Lungulov, B. (2011): Kvalitet visokog obrazovanja u društvu znanja – mogućnosti i perspektive, u: Zbornik radova 17 „Tehnologija, kultura, razvoj“ – Zapadni balkan na

putu ka Evropskoj uniji, Međunarodni naučni skup „Tehnologija, kultura i razvoj“, Tivat, 01 - 03. septembra 2010.

87. Суша, Б. (2005): Студентска евалуација наставника, *Настава и васпитање*, бр. 4-5), стр. 436-449
 88. Terhart, E. (2001): *Методe поучавања и учења: увод у проблеме методичке организације поучавања и учења*, Загреб: Educa
 89. Тубић, Т. (2005): Познавање стилова учења студената у функцији иновирања садржаја и наставних метода на учитељском факултету, *Настава и васпитање*, бр. 2-3, Београд: Институт за педагошка истраживања
 90. Турajлић, S. (2003): Болонјски процес у Србији, У: Болонјски процес и технички факултети, IX skup Trendovi razvoja „Болонјски процес и технички факултети“, Кopaоник, 03 – 06.03.2003.
 91. *The Definition and Selection of key competencies, Executive Summary*, (2005): OECD: The Organisation for Economic Co-operation and Development, Retrived June 21, 2012 from: <http://www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/definitionandselectionofcompetenciesdeseco.htm>
 92. The European Qualifications Framework foe Lifelong Learning (EQF), 2008., http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/news/EQF_EN.pdf
 93. THE OECD ASSESSMENT OF HIGHER EDUCATION LEARNING OUTCOMES (AHELO), (2009): Paris: OECD Directorate for Education, <http://www.oecd.org/edu/highereducationandadultlearning/testingstudentanduniversityperformancegloballyoecdshahelo.htm>
 94. *The Shape of the Australian Curriculum, Version 2.0* (2010): Australian Curriculum, Assessment and Reporting Authority: http://www.acara.edu.au/verve/resources/Shape_of_the_Australian_Curriculum.pdf
 95. UNESCO, World Declaration on Higher Education for the twenty-first century: vision and action (1998). Posećeno 28. Novembra 2011, http://www.unesco.org/education/educprog/wche/declaration_eng.htm
 96. University of Liverpool (2008): *Learning and Study Skills Strategy*, Retrieved May 22, 2012 from: <http://www.liv.ac.uk/cll/index.htm>
 97. Hambur S., Rowe K., Le Tu Luc (2002): *Graduate Skills Assessment - Stage One Validity Study, Melbourne*: Australian Council for Educational Research
 98. Хандал, Г. (2003): *Студентска евалуација наставе: приручник за наставнике и студенте високошколских установа*, Београд: Алтернативна академска образовна мрежа
 99. Цветановић, В. (1997): Методичко образовање будућих наставника, *Педагогија*, бр. 1-2, стр. 30-37.
- Šoljan, N. N., (2007): Visoko obrazovanje: prema globalnom prostoru visokog obrazovanja, *Časopis za visoko obrazovanje*, br. 1, str. 11-26, Zagreb: Educa

Избор литературе је одговарајући?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.4 циљева истраживања

На основу детаљнијег проучавања дефинисаног предмета и проблема, за циљ овога истраживања поставља се **могућност утврђивања утицаја високог образовања а посебно квалитета наставног процеса, на развој одређених општих способности студената као важних компетенција и исхода учења.**

Важан циљ високог образовања јесте настојање да што више подстиче развој ових вештина и способности код студената, поред специфичних знања, вештина и способности везаних за конкретну област проучавања. Из тог разлога се овим истраживањем покушава дати одговор на питање да ли се током образовања код студентата развијају ове компетенције потребне савременом друштву? Тиме се акцентује потреба за утврђивањем развијености потребних компетенција студената, увиђање фактора који највише утичу на њихов развој, издвајање индикатора који указују на који начин се оне највише подстичу и развијају у настави, колико се о томе води рачуна у нашем образовању и које су могуће импликације за унапређење високошколске наставе.

Задаци истраживања

Формулисани циљ истраживања, операционализован је појединачним, специфичним задацима истраживања:

1. Утврдити значај формулисања исхода учења који имају за циљ развој општих способности и компетенција потребних за живот и рад у 21. веку;
2. Испитати задовољство свих група испитаника општим условима студирања и рада на универзитету;
3. Утврдити ниво упознатости испитаника са појмом „исходи учења“ и њихово разумевање истог;
4. Утврдити мишљење испитаника о томе које се компетенције највише развијају под утицајем високог образовања, а које би по њиховом мишљењу највише требало развијати;
5. Утврдити које су то најзначајније компетенције за живот и рад у 21. веку по мишљењу свих група испитаника;
6. Испитати које су најзначајнији аспекти високошколске наставе који у највећој мери утичу на развој критичког мишљења и способности решавања проблема;
7. Утврдити посебно значајне аспекте квалитета високошколске наставе за развој општих способности студената по мишљењу свих група испитаника;
8. Утврдити значај, могућности и тешкоће постављања и конструисања исхода учења за појединачни предмет по мишљењу наставника;
9. Размотрити утицај других фактора који могу утицати на оствареност исхода учења: као што су: индивидуални приступ учењу студената, атмосфера за учење и др.;
10. Утврдити како испитаници оцењују квалитет наставе на основу постављених индикатора квалитета;
11. Указати на утицај квалитета високошколске наставе за остваривање постављених исхода учења и развој компетенција и општих способности студената ;
12. Креирање прегледа различитих критеријума и препорука за повећање квалитета наставе;
13. Утврдити могућности формулисања препорука и смерница за писање и формулацију исхода учења појединачног предмета и студијских програма.

Циљеви истраживања су одговарајући?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.5 очекиваних резултата (хипотезе)

Хипотезе истраживања

Општа хипотеза: претпоставља се да високо образовање и посебно квалитет наставе утичу на развој општих способности студената и да студенти током свог образовања поред подручно специфичних развијају и опште компетенције које се сматрају нужним за живот и рад у 21. веку.

Посебне хипотезе:

1. Формулисање исхода учења који имају за циљ развој општих способности и компетенција потребних за живот и рад у 21. веку је од изузетног значаја за конципирање курикулума, предмета и наставних садржаја, као и реализацију и квалитет наставе;
2. Испитаници су задовољни општим условима студирања и рада на универзитету;
3. Испитаници нису довољно упознати са појмом „исходи учења“ и шта се под њим подразумева, осим наставника који добро познају и разумеју поменути појам;
4. Испитаници сматрају да се високим образовањем највише развијају компетенције које се односе на мисаоне способности и писменост и комуникацијске вештине, а да би требало да развија и лична својства и социјалне компетенције;
5. По мишљењу свих група испитаника најзначајније компетенције за живот и рад у 21. веку су функционална писменост и употреба различитих извора информација, критичко мишљење, способност решавања проблема и доношења одлука и етичка својства и квалитети личности;
6. Испитаници се слажу да су најзначајнији аспекти високошколске наставе који у највећој мери утичу на развој критичког мишљења и способности решавања проблема начин организовања предавања и вежби и врста задатака која се задаје студентима;
7. Посебно значајни аспекти квалитета високошколске наставе за развој општих способности студената по мишљењу свих група испитаника су: да се током предавања и вежби уважавају идеје и мишљења студената, да се у настави примењују различите стратегије поучавања и учења и да има доста могућност за групни и кооперативни рад међу студентима;
8. Наставници сматрају да је постављање адекватних исхода учења веома значајно, да користе таксономије циљева и задатака које им помажу али да наилазе на потешкоће приликом формулисања исхода учења за развој општих способности и компетенција студената;
9. Студенти сматрају да су фактори који су највише утицали на развој њихових општих способности подстицаји и мотивација у оквиру породице и образовање на факултету;
10. Испитаници високо оцењују квалитет наставе на основу постављених индикатора квалитета;
11. Квалитет високошколске наставе има изузетан утицај на остваривање постављених исхода учења и развој компетенција и општих способности студената;
12. На основу одговора и мишљења испитаника могуће је креирање индикатора и формулисање препорука за повећање квалитета наставе;
13. Могуће је формулисање препорука и смерница за писање и формулацију исхода учења појединачног предмета и студијских програма који ће бити применљиви на свим факултетима.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.6 план рада

План истраживања:

Прва фаза: припремна фаза.

Прикупљање и проучавање релеватне научне и стручне литературе, утемељење теоријске основе истраживања, анализа међународних докумената релевантних за област докторске дисертације, консултовање резултата досадашњих истраживања. Децембар 2009. - децембар 2011.

Друга фаза: спровођење емпиријског истраживања.

Утемељење методолошке основе емпиријског истраживања. Прикупљање библиографске грађе потребне за израду у конструисање упитника истраживања. Израда инструмената истраживања – (за потребе истраживања конструисана су четири различита упитника-скалера о квалитету високошколске наставе и исходима учења). Одабир узорка истраживања. Реализација истраживања, прикупљање упитника. Јануар 2012. – март 2013.

Трећа фаза: обрада и анализа прикупљених података

Обрада прикупљених података, квантитативна и квалитативна анализа добијених резултата истраживања. Интерпретација добијених резултата. Писање извештаја о обављеном истраживању. Извођење закључака на основу добијених резултата, као и педагошких импликација. До краја 2013.године.

План рада је одговарајући?

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

V.7 метод и узорак истраживања

У истраживању ће бити примењена комбинација метода које одговарају потребама и специфичностима овога истраживања, уз комбиновање квантитативних и квалитативних истраживачких парадигми, односно триангулације.

Доминантна и водећа метода истраживања је дескриптивна, којом кандидаткиња настоји да укаже на актуелну ситуацију када је у питању квалитет образовних услуга на факултетима, али и да детаљним пручавањем укаже на релације квалитета наставе и резултата и исхода учења, односно развоја компетенција студената. Настојаће се, такође, да се објасне односи и везе које постоје међу утврђеним чињеницама и добијеним резултатима, да се схвате узрочно-последични утицаји међу појавама које се испитују, као и се открије шта је то што доводи до таквог стања.

Утисак је да ће допринос истраживању дати приступ који обезбеђује сагласност и међусобно прожимање теоријског и емпиријског аспекта, чиме се обезбеђује њихово јединство и квалитетније, опсежније разумевање испитиваних појава.

У истраживању је предвиђена примена следећих техника истраживања: анализа релевантне документације, скалирање и анкетање испитаника.

Узорак истраживања ће чинити четири групе испитаника. Намера је кандидаткиње да се овим истраживањем обухвате студенти, универзитетски наставници, дипломирани студенти и послодавци. За сваку од наведених група узорка конструисан је посебан упитник-скалер о квалитету наставе и исходима учења, који одговара њиховом пољу еспертизе.

Сматрамо да је важно укључити у узорак испитанике (активне и дипломиране студенте и наставнике) са различитих факултета и студијских група како би увидели значај развоја општих способности без обзира на специфичности појединих студијских група и наука које се изучавају. Такође, послодавци који ће бити укључени у узорак представљаће руководиоце из различитих

друштвених, привредних и индустријских области, како би се што објективније утврдила потреба за одређеним општим способностима запослених без обзира на делатност.

Ради добијања што објективнијих и потпунијих података, узорак истраживања чиниће студенти четврте године студија, уписаних на факултете у оквиру Универзитета у Новом Саду. Предвиђени број активних студента који би чинили узорак јесте 500 испитаника, 200 дипломираних студената, 200 универзитетских наставника и 100 послодаваца. Предвиђен укупан број испитаника је 1000. Узорак је пригодни.

Метод и узорак су одговарајући? **ДА** **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

V.8 места, лабораторије и опреме за експериментални рад

Истраживање ће се обавити на факултетима Универзитета у Новом Саду, као и различитим фирмама, организацијама и институцијама на територији Новог Сада.

Услови за експериментални рад су одговарајући? **ДА** **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

V.9 методе статистичке обраде података и осталих релевантних података

Статистичка обрада података из области дескриптивне статистике вршиће се израчунавањем фреквенције, процената, мера просека и варијабилности, аритметичке средине, стандардне девијације, медијане, кватилног одступања, перцентила и перцентилних рангова. Статистичка обрада података из области статистичког закључивања вршиће се израчунавањем t -теста и χ^2 теста.

Предложене методе су одговарајући? **ДА** **НЕ** **ДЕЛИМИЧНО**

VI ЗАКЉУЧАК

кандидат је подобан	☒	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
ментор је подобан	☒	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
тема је подобна	☒	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО

Кандидаткиња Биљана Лунгулов је досадашњим радом испунила услове дефинисане студијским планом и програмом и показала да поседује квалитете потребне за самостални истраживачки рад, што је услов за успешну израду докторске дисертације.

За израду ове докторске дисертације кандидаткиња је прикупила и анализирала релевантну педагошку, психолошку и дидактичко-методичку литературу. Такође се, у досадашњим својим истраживањима бавила проблематиком квалитета образовања, посебно у области високошколске наставе, али и питањима анализе исхода и компетенција студената. У вези са квалитетом високог образовања, посебно дефинисањем исхода учења, још увек постоје бројни неспоразуми и дилеме. Ни теоријски, ни термилошки, ни практично, анализа исхода учења и квалитет образовног процеса, још нису довољно јасно и прецизно осветљени, објашњени и дефинисани.

Због изузетног значаја наведеног проблема, ова тема захтева озбиљан однос и комплексна истраживања у свим правцима са јединственим циљем: да се створи чврста и широка научна подлога и осигура што шира друштвена пажња и подршка за даљи рад на њеном унапређивању.

Сматрамо да би истраживање кандидаткиње Биљане Лунгулов спроведено у оквиру докторске дисертације, могло у значајној мери допринети осветљавању актуелне ситуације и унапређењу квалитета високошколског образовања.

Полазећи од научног, теоријског и практичног значаја обраде теме, предложеног истраживања у оквиру пројекта докторске дисертације, познавања проблематике коју је кандидаткиња показала у погледу изабране литературе, циљева и очекиваних резултата истраживања, коректно сачињеног плана рада и изабраних метода и узорка истраживања, предвиђених метода статистичке обраде података, као и компетенција предложеног ментора, чланови Комисије су се једногласно сложили да су кандидат, ментор и тема подобни за израду докторске дисертације, те да **предложе Сенату Универзитета у Новом Саду да одобри Биљани Лунгулов израду докторске дисертације под насловом „Анализа исхода учења као индикатора квалитета високог образовања“.**

Нови Сад, 04.11.2012.

Проф. др Зорослав Спевак, председник
комисије

Доц. др Биљана Бодрошки Спариосу, члан

Проф. др Споменка Будић, члан

Проф. др Оливера Гајић, ментор